

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

הבזק של אור בחשיכה

עלטה כיסתה את כל העמק מסביב, כבר שעות ארוכות שהם צועדים במהירות במעבה היער, רועדים מפחד, נופלים, כושלים וחוזרים לצעוד.

המדריך המנוסה שאמור להבריא אותם מעבר לגבול, התנה איתם מפורשות שעליו להתרחק מהם כברת-דרך כדי שלא יסתכן. בשעות היום עוד שמרו עמו קשר-עין והלכו בעקבותיו, אך עם רדת החשיכה נותק גם קשר זה- --

הם צועדים וצועדים, ולא רואים כלום. המדריך הנחה אותם בהתחלה לפנות תמיד דרומה, וגם עתה בחושך הלילי המשיכו להדרים, אך לפתע החלו מתגנבים חששות כבדים בלבם: 'מי ערב לנו שהלה לא נטש אותנו כאן לגורלנו? מי מבטיח לנו שהוא אכן שומר אמונים ועדיין מתהלך לפנינו לנחוננו הדרך? אולי נעזבו לאנחות? ...'

הצעידה נעשתה כבדה יותר, החשש שמא הולכו שולל הוציאה מהם את כל המרץ שבו החלו את דרכם. לאות ותשישות פשטו בגופם, הם לא מסוגלים להמשיך.

לפתע מתנער המבוגר שביניהם, עניו בורקות: "אנחנו בכיוון הנכון, אני בטוח, כל צעד מקרב אותנו למטרה הנכספת. המדריך נמצא כאן ממש, סמוך אלינו, ומנווט את הדרך בבטחה."

- "זאת מנין לך?" שואלים כולם בפליאה.

- "סיכמתי עמו שבמשך הלילה ינצניו אלינו מרחוק מדי פעם בפנסו, זה יהווה סימן מוסכם שהוא עדיין בשטח וכי הוא מודריך אותנו באמונה. לפני רגע ראיתי את ההבזק מופנה אלינו."

הם קמו בכוחות מיוחדים, האפילה כמו האירה לפתע באור-יקרות, האיש נמצא בשטח, הולכים ומתקרבים ליעד!

הגלות הארוכה והמתמשכת נותנת אותותיה בעמנו היגע, שהולך וכושל מזה אלפיים שנה מבלי לראות את האור בקצה הדרך. צרות וגזירות משונות נוחתות עלינו בזו אחר זו ומעבות את החושך שבו אנו נתונים.

עוד בתחילת הדרך הורו לנו ללכת תמיד בדרך התורה, אך לפתע מתגנבות להן מחשבות מרות של 'אויש: אולי ננטשנו הלילה?' -- --

סמיכות הצרות ותכיפותן משוות תמונה כללית איומה: העם נראה כמופקר לגורלו, כצאן לטבח יובל, למכה ולחרפה, אין לך יום שאין קיללתו מרובה משל חברו. אמנם הובטחה ש"לא יטוש ה' עמו" אך החושך המוחלט

התחדשות

היולת מוהרנ"ת

לקראת עשרה בטבת, יום ההילולא של מורנו רבי נתן, תלמידו הגדול של רבינו, ניתן להאזין במדור 'עניני דיוכא' למגוון רחב של שיעורים העוסקים בגדולת בעל ההילולא, דבקוה בצדיק, הנחלת דעתו הקדושה, וכמורשתו לדורות. להאזנה, חייגו 02-9950000. לאחר בחירת השפה, הקישו על 1-5-4.

מבצע תפילות

הספר 'תפילות הנער' נדפס בהדפסה מפוארת והתקבל בברכה ע"י השו"ב חסידי ברסלב, הורים ומחנכים, בעריכת הרב יהודה צבי שפירא. בו נקבצו תפילות מליקוטי תפילות שמתאימות לצעירי הצאן, מחולק לפי נושאים, ערכים ומידות.

לקראת היולת מוהרנ"ת נערך מבצע ענק לתלמידי הת"תים והישיבות הקטנות: מי שייסיים את הספר עד ערב ראש חודש סיוון, ישתתף בהגולה על כרטיס נסיעה לאומן. ההרשמה למבצע והשגת הספרים - אצל הרבנים בת"תים ובישיבות הקטנות בברסלב.

מוקד מידע ארצי: 050-4107707

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	טבת	ה"ב	ה"ח	ה"א	ב"ב
א	ב	י	קצג	רסז-רסח	קב
ב	ג	י	קצד	רסט-רע	קכא
ג	ד	יא	קצה	רעא-רעב	קכב
ד	ה	יב	קצו	רעג-רעד	קכג
ה	ו	יג	קצז	רעה-רעו	קכד
ו	ז	יד	קצח	רעז-רעה	קכה
ז	ח	יז	קצט	רעט-רפ	קכו

יום של הפצה

ה בטבת

איתן בן נעמי, שרה חיה בת סוליקה, אורן יעקב ואודליה בני שרה חיה שייכו לכל הישועות

יו"ל ע"י
אוצרות ברסלב
 02-9950000
 Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית משם
 טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
 ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
 דוא"ל: braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
 הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

מרפה את ידיו להמשיך וללכת בעקבות הרועה הנאמן. אבל הצדיקים מגלים לנו את הסוד: עלינו לחפש את ההבזק הקלוש שמאיר בתוך החשיכה! עלינו לחפש את גילויי ההשגחה שמנצנצים גם בתוך הגלות, וגם: להודות עליהם בכל לב.

התודות שלנו אינן רק נימוס חיצוני, אלה הן הכלים שבהם אנו קולטים ומפנימים שהרועה הנאמן אכן נמצא בשטח ומשיגת עלינו בהשגחה מלאה. אסור לנו לצייר לעצמנו תמונה כללית מכל הצרות ולעשות מהן מיקשה אחת. אדרבה, עלינו להשתדל בכל דרך להפריד בין הצרות ולחפש ביניהן את ההרחבות המאותתות על הימצאותו של אבינו אוהבנו בקרבנות ומשיגת עלינו בהשגחה שלימה.

זוהי גם העצה לגלותו הפרטית של האדם, במצוקות הגשמיות והרוחניות כאחד. שכן הסיכום המוטעה שמתגבש בלבו של האדם הסובל, היא ההרגשה שהוא כאילו נטוש וחסר תקווה; נדמה לו שמאסו בו ובתפילותיו;

אין משיגה ואין מקשיב - ומכאן הדרך קרובה ליאוש מוחלט, חלילה.

אך רבינו מלמד אותנו להתרגל להודות על כל נקודה קטנה של אור וישועה, על כל הרחבה גשמית פשוטה, על כל נצנוץ של הארה רוחנית, על כל "סור מרע ועשה טוב" קטנים ככל שיהיו שזכינו להם. להודות ולהזכיר ולהודות, מתוך כוונה להטמיע בקרבנו את האמונה הפשוטה שהשם יתברך עדיין שומר עלינו מכל משמר ושהוא עדיין "אתנו, עמנו ואצלנו", כלשון רבינו. זה שיתן לנו את הכוח להתחדש ולהמשיך בבטחה בדרך החשוכה.

נס חנוכה ניתן לעם ישראל כהבזק של אור בין הגלויות. ה"חושך" של יוון כפי שחז"ל מכנים אותה, ביקש להחזיר בלבנו את האשליה כאילו נעזבו לנצח. לעומת זאת, האור שבימים אלו מגלה לנו שגם בעומק שפלותנו הקב"ה עדיין עמנו באהבה תמה.

הימים האלו נקבעו להודות ולהלל, כדי לתת לנו את הכוח במשך הגלות הארוכה, להמשיך ולצעוד בדרך התורה והאמונה, גם כשהכול מסביב כה חשוך.

זוהי כאמור ההנחיה גם לגלות הפרטית: לחפש את ההרחבה הפשוטה, ולהודות עליה בכל לב, כדי לצבור כוח ולהתחיל מחדש, בצפייה מחדשת לתקיון השלם.

(עפ"י ליקוטי הלכות, כלאי בהמה ד')

איך מבינים מטעמים לנשמות?

חטאים ממש, חס ושלום. מה שנחוצו הוא: 'להרים' את האדם הזה, לזקוף את קומתו הרוחנית, להחזיר לו את הדעת שמקשרת אותו אל השם יתברך. הדעת הזו שאנחנו צריכים לתת לו מכונה במאמר שלנו: 'מטעמים'.

ללמדנו, שאיננו צריכים להקנות לו ידע, כי הוא יודע כבר הכול, לא מדובר כאן בתינוק שנשבה. הבעיה היא רק שאין הוא מפנים את הידע שיש לו ואינו מרגיש את האמת שבה. אנחנו צריכים אפוא 'להאכיל אותו מטעמים' – לתת לו לטעום, להרגיש ולחוות את האמת שבדעת, ובכך השבנו את נפשו.

אבל היכן מוצאים דיבורים כאלו, דיבורים מעונים בדעת אמיתית שכוו, שנפשו הרעבה של השומע תתענג עליהם, תתמוג עימם, תתחזק ותתראפא? בדעתו של הדרשן עצמו! אם זו זכה וטהורה – גם הדיבורים שנובעים ממנה יהיו כך.

כעת נבין מדוע כדי לקרב אנשים לה' יתברך לא די בדרשה מבריקה ובלשוני-לימודים; אנחנו צריכים דעת טהורה.

כמוכן גם מי שלא זכה עדיין לדעת טהורה יכול לקרב יהודים, כי בכל אחד יש נקודה אמיתית, והיא בהחלט יכולה להשפיע ולחזק, אלא שצריך להשתדל שעיקר הדגש לא יהיה על יופיו של הנאום, אלא על האמת והפנימיות שבו.

יורדים החדרי בטן, עד שבסיומה אתה ממש אדם חדש, מלא רצונות טובים ושאיפה להשתפר. מהו הסוד? כיצד נוכל גם אנחנו למלא את חובתנו כלפי משפחתנו, ילדנו, חברינו וכל עם ישראל, להשפיע עליהם, לעודדם, ולחזקם? הנקודה היא: התודעה שלך.

אם האמונה והשקפת העולם שלך מוצקים וברורים ללא רבב, תוכל להנחיל גם לשומעך שמין מרגשי הקודש שבלבך, אבל אם אתה עצמך לא הפנמת את הדברים כראוי, הסיכוי שתשפיע על אחרים – קטן.

המילים הן בעצם כלי הביטוי של הדעת, כמו שכתוב (משלי ב: 1): "מפיו – דעת ותבונה"; כשם שלהקנות ידע בנושא מסוים לא די בכושר הסברה, צריך בראש ובראשונה לדעת את הנושא היטב, כך כדי להנחיל בשומעך את הדעת האמתית ואת האמונה, צריכה דעת שלך להיות זכה וברורה.

קהל היעד שלנו, שאותו אנחנו אמורים לחזק ולעורר מכונה במאמר שלפנינו 'נשמות שנפלו'. שכן האדם, להבדיל מרוב בעלי החיים, נברא בקומה זקופה, והנשמה והדעת שלו מקשרות בינו לבין בוראו, אבל כשהקשר הזה נחלש או ניתק, אזי הוא במצב נפילה.

תוצאות מצב זה הן: רפיון וקריירות בעבודת ה', עד כדי

"יש נשמות שנפלו, שצריכין להחיות ולהשיב אותם בכל מיני מטעמים המשיבין את הנפש... ועל ידי תיקון וזיכוך המוחין... מזה נעשה אמרות טהורות להחיותם. כי עיקר התגלות המוח הוא בהדיבור, כמו שכתוב 'מפיו דעת ותבונה', ועל כן, כשהמוחין זכים, נעשין דיבורים כשרים, ובהם משיבין את הנשמות הנפולות".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה, ח)

רוצה להיות אבא טוב לילדיך, מלמד טוב לילדיך, משגיח, משפיע, דרשן? מודעות מסוג זה מקדמות את פנינו חדשים לבקרים בכל אמצעי הפרסום הקיימים, וממליצות על קורס או על שיטה חדשנית לנאום, לדיבור ולהשפעה על אנשים יחידים ועל ציבור.

נדמה ששיחה טובה ודרשה מוצלחת הן פונקציה של הכנה מתאימה ושיטה נאותה, וכמוכן קצת כישרון לא יזיק.

האומנם כן? נכון שדרשה בנויה היטב ומושקעת – מעניינת ומושכת, אבל האם היא בהכרח גם מביאה לתוצאות הרצויות? אפשר לשמוע שיחה מדרשן מפורסם, פה מפיץ מרגליות, אולם לצאת ממנה כלעומת שבאו אליה, מבלי להשתנות ומבלי להשתפר; ואפשר גם לשמוע שיחה מדרשן אחר, שהיא לכאורה פשוטה ולא מושכת, אבל כשאתה מאזין לה אתה מרגיש שהדברים

כל ימי גדלתי בין החכמים...

ואמונה מרחיב רבי אברהם לדבר במעלת האמונה הקדושה שהיא יסוד הכול. 'חכמה ובינה' הוא חלקו השלישי של הספר, אשר כולו סובב סביב עניין אחד: גדולת רבינו. האחרון והרביעי הוא חלק 'ששון ושמחה' המדבר במעלת מצוות השמחה בה', בתורתו ובצדיקו.

מקור השיחות והסיפורים שבספר הוא מאביו הגדול רבי נחמן מטרטשין ושאר תלמידי מוהרנ"ת, עליהם הוא כותב: "מצווה וחובה עלי להודיע לדורות הבאים את דבריהם אשר שמעתי מפייהם, כי לא נעלם ממני עוצם אמיתת דבריהם".

נסתלק לשמי רום ביום כ"ט בכסלו שנת תרע"ח ונטמן באומן.

נקודה.

אפילו שאתה כה רחוק מה' – הוא יתברך כה קרוב אליך.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב ז)

נעשו עיני נפוחות.

נוהג היה רבי אברהם מנעוריו 'ללכת' במשך חודשים ארוכים עם מאמר אחד ממאמרי רבינו ו'לחיות' אותו, וכשסיים את המאמר היה מפרש שיחתו לפני בוראו בדיבורים לוחטים כגחלי אש – התבודדות הבנויה כולה על התורה שלמד. שם, הרחק מהמון העולם כלתה נפשו בכיסופים למלכו של עולם, ולמי שגילה מאמרים קדושים אלו.

היה זה בימי ילדותו, כאשר התלווה פעם עם אביו בלכתו לאהל ציון רבינו, בדרך החלו להיזרק לעברם אבנים רבות על ידי אנשים ריקים, ראה אביו רבי נחמן שהמצב מגיע לכדי סכנת-נפשות, הוריד את מעילו ועטף עמו את בנו על-מנת לגונן עליו ממטר האבנים, כשהוא אומר לו: "אני כבר זקנתי, אולם אותך עוד יצטרכו בעולם"...

בהיותו ילד זכה לחוות בפני קדשו של רבי נפתלי תלמיד רבינו, ושנים רבות לאחר מכן היה מספר היאך התפלל רבי נפתלי בדביקות עצומה: "לך ה' הגדולה, הגבורה והתפארת"...

ספרו 'כוכבי אור' על ארבעת חלקיו הינו בבחינת "גדול שימושה יותר מלימודה". בין גוויליו מתגלה לעין-כל גדולת רבינו ותלמידיו הקדושים. החלק הראשון 'אנשי מוהר"ן' מכיל סיפורים מהימנים על רבינו ותלמידיו, ובעיקר מוהרנ"ת ואנשיו הנאמנים. בחלק השני 'אמת

נער צעיר הוא אברהם, ולאהבת בוראו ותורתו אין קץ, בשונו לביתו אין הוא אל ארון הספרים להשיבע נפשו בלחמה של תורה, בצמאוננו הגדול אינו מניח ספר שאין הוא הוגה בו לעומקו.

רבו בלימוד הנגלה הוא רבי מאיר לייב בלעכער – צדיק נסתר משרפי מעלה שבתלמידי מוהרנ"ת, מלבד זאת זוכה הנער להסתופף במחיצתם של שאר תלמידי רבי נתן, ובראשם אביו רבי נחמן מטרטשין.

לימים יכתוב רבי אברהם: "כל ימי גדלתי בין החכמים בחכמת התמימות והפשיטות, והן המה אנשי מוהרנ"ת ז"ל אשר הפקירו את כבודם בכל מיני הפקרות בעבור האמת".

עודו רך בשנים, הבין כי תענוגות העולם מסתירים מן האדם את אור התורה ולפיכך בחר לסגף עצמו בסיגופים שונים. בין השאר קיבל על עצמו את 'תשובת הקנה' – במשך שנים ארוכות לא דיבר עם איש, עד שסבורים היו שניטל ממנו כוח הדיבור.

מדי מוצאי שבת היה ממלא שק בספרים ובמספר כיכרות לחם, ויוצא אל יערות העד המכתרים את אומן, להתבודדות שנמשכה עד לערב שבת. במקום התבודדותו, על גדות נהר, צלל למעמקי תורתו של רבינו הקדוש ושפך דמעות כמים שיפתחו בפניו שערי מאמרו הנוראים, למען יזכה לדבוק באורחותיו, עד שמרוב בכייה

ני קרן אור פניו...

נכנס בינתיים ר' אפרים'ל לבית המדרש, ישב אל השולחן, תמך ראשו בידו ועיין בספר כלשהו. ביאתו של צדיק לעיר עושה רושם, ועל אף שר' אפרים'ל הצנוע ישב בירכתיים מבלי לעורר תשומת לב, ראוהו הרואים, ואיש אחד איך לבשר לאדמו"ר כי ר' אפרים'ל קראקובסקי הגיע לעיר ונמצא בבית המדרש.

כיון ששמע על בואו של ר' אפרים'ל, קם האדמו"ר והלך לקבל פניו.

בני העיר השתאו בראותם את הצדיק הקדוש המחיש צעדיו, ועקבו בסמיני שאלה על דרך הילוכו.

נכנס האדמו"ר לבית המדרש, והם הושלך בציבור. ניגש הרבי אל ר' אפרים'ל וכפנים קורנות הביט באורחו החביב מאד.

כאשר הבחין ר' אפרים'ל ברבו העומד לפניו, קפץ על רגליו והחל להתנצל שמוחמת חולשת הגוף לא הספיק לטבול, ועל כן השתהה כאן, כדי לצבור כוח, כי הרי לא יעלה על הדעת להכנס אל הקודש פנימה טרם טבילה במקווה...

עיני הרבי שפעו אורה וחביבות בהביטו בר' אפרים'ל.

"אתה" - אמר לו במעין תמיהה - "צריך לטבול טרם הכנסך אצלנו? והלא ידך קדושה וטהורה!" עודו מדבר, הושיט הרבי את ידו - ללא שום תכריך - לידו "הבלתי טבולה" של ר' אפרים'ל, ונתן לו שלום במאור פנים.

כל זאת ראה וסיפר ר' הלל, תלמידו המובהק ומקורבו של ר' אפרים'ל שליווהו לעיתים לראדושיץ.

וקדוש עליון זה דבק בדרך מוהר"ן מברסלב, ולא נטה כדי זיז מכל עצותיו והוראותיו. לימים גם היה אחד מממשיכי דרכו הקדושה בארץ הקודש.

רב העיר פֶּשְׁדְבֹרֶז, נכד הרה"ק מלעלוב ולמעלה בקודש. אחר פטירת אביו מינו אותו ראשי הקהל למלא מקומו כרב ומרא דאתרא בעיר הגדולה לאלוקים.

ר' אפרים קדוש עליון היה, פיקח עצום, ובעל סיעתא דשמיא על כל צעד ושעל. בני העיר פנו אליו בנידי תורה סבוכים ביותר, והפלא ופלא - תמיד יצאו מרוצים מלפניו שני בעלי הדין גם יחד.

בימים ההם מקושר היה אל רבו, הרה"ק רבי אליעזר דוד שמכונה היה ה'סג' נהור מראדושיץ.

ר' אפרים'ל נהג לנסוע אליו לעיתים, כי הכיר בגודל קדושתו ובגיבונתו פרישותו.

הרה"ק מראדושיץ נהג לטבול במקווה כמה וכמה פעמים ביום, ולגודל קדושתו לא נתן שלום לחסידיו ולבאים לשחר את פניו, רק לאחר שטבלו במקווה. גם לאלו שטבלו לא הושיט ידו ישירות לשלום, ידו הקדושה כרוכה הייתה במגבת.

ביום מן הימים, כדרכו בקודש, הגיע ר' אפרים'ל אל רבו בראדושיץ. עיף היה מן הדרך כי חלוש היה בגופו ולא היה עדיין בכוחו ללכת לטבול במקווה טרם יכנס לקבל שלום מרבו.

עוד טרם התקרב אל רבינו, היה הרה"ק ר' אפרים'ל קראקובסקי כלי יקר מאד. כבר בנעוריו פנו אליו רבים לבקש ברכות מפיו, להוושע בכל מילי דמיטב. ואפילו אנשים שלא הכירוהו רחשו לו כבוד וביקשו ברכתו למראה פניו שהקרינו הוד של יראה וקדושה עליונה.

תלמידו הנאמן, ר' הלל מיכאליץ, שדלה והשקה והפיץ תורתו, העיד כי פעם אחת בעת שנסע עם ר' אפרים'ל ללודז' שבפולין - שהיתה לפני השואה עיר ואם בישראל, מלאה וגדושה בחסידים יראים ושלמים - אזי מיד בהגיעם ניגשו אליו אנשים ברחוב, שלא הכירוהו, נתנו לו שלום וביקשו להתברך מפיו. וכן נשנה המחזה בכל רחוב וריכוז יהודי בעיר אליהם הגיעו.

גם בארץ ישראל אשר עלה לגור בה מאוחר יותר, עוררה דמותו יראת הכבוד. הרה"ק רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, שבצעירותו קרוב היה מאד לרבי אפרים'ל - כי הוריו דרו בשכנותו - העיד כי כאשר ר' אפרים'ל עבר ברחוב, היו נהגי האוטובילים (אוטובוסים של הימים ההם) עוצרים ומזמינים אותו לעלות, עקב הארת פניו הבלתי רגילה.

ר' אפרים'ל בן היה לרבי אלתר בן ציון קראקובסקי,

השבוע לפני...

השבוע לפני 175 שנה

■ ב' בטבת, שנת תקצ"ה - שבת חנוכה סוערת.

אירועי 'שבת חנוכה' באותה שנה קשה נתנו פירוש חי למלחמתם של גיבורים בחלשים, ורבים במעטים. בתחילת השנה פרצה התנגדות אלימה לחסידי ברסלב, שמטרתה הסופית הייתה להשתיק את קולם של טהורים, צדיקים, ועוסקי תורה. אחת השעות הקשות במלחמה הזאת הייתה שעת רעוא דרעוין של פרשת מקץ. בפנים הבית הגדול - מגדל אור לתורה ולתפילה - מצטופפים חסידים ומטים אוזן לדברי חיווק והתעוררות מופלאים הנשמעים מפי מוהרנ"ת, אולם בחוץ שורת אנדרלמוסיה, בעלי מחלוקת מהדסים בצהלה יחד עם אנשי צבא, ומחכים להודמנות לפרוץ אל הבית ולהתנכל ליושביו בעלילות שונות ומשוונות.

כך מתאר זאת המעתיק של 'מכתבי מוהרנ"ת' (בהערה למכתב ממוצאי שבת שירה שנת תקצ"ה): "בשבת חנוכה של השנה הזאת, פרשת מקץ, בסעודה שלישית, תיכף שהתחיל מורנו רבי נתן ז"ל לומר תורה, גירו עליו השונאים המעלילים את האדון הנאָראָדְנִיָּשֶׁע (= מושל העיר) וסיכב את הבית שלו עם אנשי חיל. והבית היה מלא או מפה אל פה מבני ישראל הכשרים שבאו לשמוע דברי קדשו. ולקח האדון הנ"ל כמה נפשות לתפיסה (= לנאסר)".

פרטים נוספים על האירועים האלה מוסף רבי אברהם ב"ר נחמן זצ"ל (יפו תלואת ד'): "במוצאי שבת קודש, כשהלכו האנשי-חיל מבית מוהרנ"ת, נכנסו עוד הפעם אנשי עיר ברסלב למוהרנ"ת, וימצאו אותו יושב בדביקות נפלאה לה' יתברך, וחזר לעצמו כמה פעמים את המשנה (אבות פ"ה, טז): 'תילודים למוות, ותמתיים לחיות, ותתיים לדון, לינע וְלְהַתִּיעַ וְלְהַנְדֵּעַ, שְׁהוּא אֵל, הוּא תוֹצֵר, הוּא תְּבַרְא, הוּא תְּמַבֵּן, הוּא תְּדַבֵּן, הוּא תְּעַד, הוּא תְּפַעַל דִּין, הוּא תְּעִיד דְרוֹן' - - - וְהַרְבֵּה לְחַזֵּר אֶת הַמִּשְׁנָה הַזֹּאת בְּהַרְגֵּשָׁה עֲצוּמָה כְּמֵה פְעָמִים בְּהַתְּלַחֲבוֹת גְּדוּלָה מְאֹד".

חסדי ברסלב שהגיעו לכאן מעיירות אחרות נלקחו למאסר, ואת חדר לימודו של מוהרנ"ת, שם נמצאו כתביו הרבים, החתימו בחותמת רשמית לבל יהיו איש למלטם החוצה.

בחסדי שמים נעלם מעיני המושל כי לחדר הלימוד כניסה נוספת, וכך הצליחו אנשי הבית להציל את כל הכתבים הקדושים, "רק נשכח מהם תיבה קטנה במקום מוצנע, שהיה שם גם כן קצת כתבים, ונלקחו אחר כך ליד הגויים" (שם).

חלק מאותם כתבי-יד, יחד עם ספרים רבים שהוחרמו או, הוחזרו מאוחר יותר בהשתדלותם של חסידים נמרצים, בסיעתא דשמיא מרובה. אולם קובץ אחד מכתבי מוהרנ"ת, שהכיל את חידושו על יורה דעה (באמצע הלכות שחיטה הלכה ה, עד הלכות דגים הלכה ה), אבד או לחלוטין, ועל אובדנו הצטרע רבי נתן רבות. "ה' יתברך ברחמינו ישיב כל האבדות" - הוסיף מוהרנ"ת דברי תפילה ב'ליקוטי הלכות' סוף הלכות שחיטה.

לחידודא
חידון השנוע לעצירים

חידה מס' **33**

באיזה תאריך נאמרה התורה 'ימי חנוכה' שב'ליקוטי מוהר"ן ח"ב, ב?

הפתרון לחידה מספר 32
מה נרמז באותיות ג. ג. ה. ש. החקוקות על הסביבון, לפי רבינו הקדוש?
האותיות הן ראשי תיבות של ארבעה מצבים בבריאה: 'יול', 'נבל', 'גלגל', 'ש'פל
(עיין שיחות הר"ן מ')

זכה בהגרלה לחידה מס' 31
לייב בורשטיין, רח' נחמיה, ירושלים.
זכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אורות ברסלב' 02-9950000.
לאחר בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה.
בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגלה על זכות קניה בסך 50 ₪

שאלה:

מה ניתן ללמוד למעשה מחג החנוכה?

תשובת הרב נתן נפתלי בורשטיין:

מחג החנוכה אנו לומדים שני יסודות חשובים ביותר בעבודת השם:

א. להחשיב כל מעשה טוב 'קטן' שאנו מצליחים לעשות;

ב. לנצל את הרגע ולא לדחות את המעשה הפועל למועד מאוחר יותר.

שכן, מדוע תיקנו חכמינו את מצוות הדלקת הנרות כזכר לנס פך השמן? לכאורה היו צריכים לתקנה כזכר לכך שהצליחו להתגבר על היוונים שרצו להשכיח מישראל את השבת המילה והתורה, שהן יסודות היהדות!

זאת ועוד, מדוע כשמצאו החשמונאים את הכד הקטן עם מעט השמן שהספיק ליום אחד, התעקשו להדליקו מיד, כשידעו שאין להם מספיק שמן לכל שמונת הימים; והלא היו יכולים לחכות שמונה ימים עד שיכינו שמן טהור חדש, ואז תדלק המנורה ברציפות כל הזמן?

הסיבה היא, שהם היו מודעים לשני היסודות החשובים הללו בעבודת השם, כפי שהם מבוארים בתורתו של רבינו הקדוש:

היסוד הראשון – החשבתו של כל דבר פעוט שהאדם עושה, וכפי שמובא על רבי נתן שבא לפני רבינו ז"ל והתאונן לפני שיש לו קשיים בהתמדה בלימוד התורה, ענה לו רבינו: "מעט – גם טוב", ועל כך אמר רבי נתן, כי דיבור זה חזיק אותו מאוד ונתן לו כוח ללמוד יותר ויותר, עד שזכה להתמדה מופלאה.

אותו הדבר אנו מוצאים בעניין תפילה, שחזיק רבינו ז"ל את אנשיו ואמר להם: "הלא אצל הגר שנתגייג, כמה זכיה היא אצלו כשזוכה לדעת את אמירת התיבות לבד עד 'ברוך שאמר'. על כן ראוי לאדם לנחם את עצמו ולשמוח את עצמו, על אשר על כל פנים הוא זוכה לומר התיבות של התפילה. ואמר לאחד, שיחשוב בליבו שאינו צריך להתפלל כי אם עד 'ברוך שאמר', כי בא בגיגול לתקן חלק זה בתפילה, ויכנס כל כוחו בחלק זה; ואחר כך יהשוב, אולי צריך לתקן חלק נוסף..." (ליקוטי מוהר"ן ח"ב קכא).

רואים אנו שוב יסוד חשוב זה, שעל האדם להחשיב את הדברים הקטנים שהוא עושה, ודווקא על ידי זה הוא יוסיף ויתר ויתר 'דברים קטנים' עד שיצטרפו לחשבון גדול.

וידועים דברי רבינו (שם ח"א רפב), שעל האדם לחפש את הנקודות הטובות שיש לו, לשמוח בהן ולהעריך אותן, ועל ידי זה יזכה להוסיף עוד ועוד בעבודת ה', כמו כן כשהוא מתבונן בדברים, עליו למצוא בהם את מעט הטוב שיש להם, ועל ידי זה הם יצאו מכף חובה לכף זכות ויחזרו בתשובה.

היסוד השני – שהאדם צריך לנצל את הזמן שיש לו כעת ולא לחכות לזמן מאוחר יותר, וכפי שאמר רבינו לתלמידו, שכשיש לו ההרהור תשובה אפילו באמצע השוק, לא ימתין עימו לזמן מאוחר יותר, אלא יעמוד במקומו ומישך להרהר בתשובה עד שיבוא לידי מעשה, כי האדם צריך לדעת ולהאמין שכל רגע שיש לו אפשרות לעבוד בו את השם הוא חשוב מאוד, ואין לו לחכות ולדחות את עבודתו לזמן אחר.

בעניין זה ידוע גם מאמרו של רבינו על הפסוק: "היום אם בקולו תשמעו" – שהאדם צריך לחשוב תמיד שאין לו בעולמו אלא את היום הזה, ואז יוכל לנצל אותו כראוי לעבודת ה' ולא יהיה טרוד מאשר קרה לו קודם לכן, וממנה שעתיד לקרות לו בעתיד.

כששאלו את רבינו, מדוע זכתה סבתו אדל, בתו של הבעש"ט, לרוח הקודש? השיב, שהיא הייתה חושבת כל הזמן, כיצד היא יכולה בשעה זו לגרום נחת רוח לה'. הרי לנו שוב נקודה חשובה זו, שהאדם צריך לחפש תמיד כיצד לנצל את השעה שבה הוא נמצא, ועל ידי זה יזכה להתעלות בעבודת ה'.

זוהי המהות של חנוכה. החשמונאים יכולים היו לחכות עד שיגיע השמן הטהור החדש, ואז להדליק את המנורה שתדלק כל הזמן, ללא הפסק, אך הם ידעו את החשיבות המיוחדת שיש למעשים קטנים כאן ועכשיו, ולכן החשיבו מאוד את מעט השמן הטהור שצמצאו, והדליקו בו את המנורה, מבלי לחשוב כלל על העתיד – כיצד תמשך המנורה לדלוק.

כמו כן ידעו החשמונאים את חשיבותו הגדולה של ניצול הרגע שהאדם עומד בו כעת כדי לעבוד בו את ה', ולכן הם הדליקו את המנורה מיד כמעט השמן שבידם ולא המתינו לזמן מאוחר יותר. ואמנם הקב"ה ראה את גדל מסירותם ונאמנותם לעשות לו נחת רוח, לפיכך עשה עמם נס ופלא, שהמנורה דלקה שמונה ימים.

עתה נבין מדוע תיקנו חכמינו את הדלקת הנרות דווקא לזכר נס פך השמן, ולא לזכר ההצלה מהגזירות והמשך קיום התורה והמצוות, שכן דווקא הדלקת מעט השמן היא המלמדת אותנו את שני היסודות החשובים והנשגבים הללו, ושני יסודות אלו הם המחוקקים ומקיימיהם האדם בעבודת ה', ועל ידם הוא יכול לעלות מדרגה לדרגה.

"מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך", וכמו שאמר רבי נתן לפני הסתלקותו: "החושך הולך ומתגבר בעולם, אבל דף אחד מספרי רבינו יהיה תיקון על הכול".

"אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי" (מא, ט).

"ועל מימורך יתון (= יקבל מזון) כל עמי" (אונקלוס).

"חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם", זאת אומרת שהוא גם צריך לדאוג לכל באי עולם. כיצד? על ידי שיהפוך לירא שמים, שהרי "מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין" – גם בשמיים, ואם יתפלל לטובת העולם, תפילתו תתקבל.

זה שכתוב: "אתה תהיה על ביתי. יראת שמים מכונה 'בית' כמו שמבואר בגמרא (שבת לא ע"ב). לאמור, כשתעורר את עצמך ליראת שמים, תתקבל תפילתך ועל פיך ישק כל עמי" – שתביא רווחה לעולם, כמו שתירגם אונקלוס: "ועל מימור פומך יתון כל עמי".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א קב)

"ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור פספו פשקו ויראו את צרות פספיהם המה ואביהם וייראו" (מב לה).

יש אנשים שמתענים ומסגפים את הגוף שלהם וחושבים שבכך הם צדיקים גדולים הנקיים מכל התאוות הרעות, אך טעות בידם, כי הגוף שלהם עדיין מלא תאוות ומידות רעות, רק הוא חלש ומדוכא, ואינו משפיע כל כך על האדם.

צדיק אמיתי, לעומת זאת, מקדש ומטהר את גופו כל כך שגם הוא, ה'בשר' שלו בלי עזרת הנשמה, יסוף וישתוקק לה, כמאמר הכתוב: "לבי ובשרי ירננו לק-ל חי"; "צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי" (תהילים סג, ב).

משל לשק שיש בו חורים, שכששמלאים אותו התכולה שלו נשפכת והוא מלכלך את כל הסביבה, אבל גם כשמרקנים אותו ואינו מלכלך בעצם לפתרו את הבעיה; הפתרון הוא רק לתקן את השק.

גופו של האדם מכונה שק (ע"פ שבת קנב ע"ב) שיש בו פגמים וחורים, תאוות ומידות רעות, שאף על פי שמשגפים אותו וכאילו 'מרקנים' אותו מסיפוקים אסורים, עדיין נשארים בו הפגמים והחורים.

זה שאמר הכתוב: "ויהי הם מריקים שקיהם" – את גופם, והנה איש צרור כספו בשקו – שתאוותיו הרעות קשורות עדיין בשקו-בגופו. וייראו את צרות כספיהם וייראו – כשאדם נוכח לדעת שטעה ואחרי כל הסיגופים לא הגיע לשלמות, חרדה גדולה נופלת עליו.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א י')

"וא-ל-ש-ד-י יתן לכם רחמים" (מג ד).

כל מעשי ה' הם לטובה, ואפילו את הצרות ה' מביא עלינו מחמת רחמנותו הגדולה, להיטיב לנו בעולם הבא, לכפר על עוונותינו ולעורר אותנו לתשובה. אבל אנחנו איננו מבינים את הרחמנות הזו וקשה לנו לקבל אותה.

אולם, יש אצל הקדוש ברוך הוא דרגה גבוהה יותר של רחמים, שעל ידה הוא יכול להיטיב לאדם בעולם הזה – ועם זאת להיטיב לו גם בעולם הבא, כי הוא יכול למחול לו על עוונותיו וגם לעורר אותו לתשובה בדרכים אחרות, נעמיות ויתר.

זה שיעקב אבינו התפלל עבור השבטים: "וא-ל-ש-ד-י יתן לכם רחמים" – שהרחמנות תהיה מסורה בידכם, כפי שאתם מבינים, כלומר, שה' ייטיב לכם הן בעולם הזה והן בעולם הבא.

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב סב)

דורצדיקים
 לחמם את הנשמה
 מגוון מסלולי חורף מרתקים
 בדרך צדיקים
 ההרשמה בעיצומה
 ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
 גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות
1-800-255-522
 24 שעות ביממה
 להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
 בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
 ישיועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
 לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מצרות ברסלב
 לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
 באר"צ ..... (1)718-8552121
 מערכת להטענת שיעורים PM3: רשב" 21 מודיעין עילית
דרך צדיקים - חוויה עם נשמה
 נסיעות לח"ל ולקברי הצדיקים באירופה ..... 02-5410100 (ארצי)
חנות ספרים ברסלב
 מא"ש 110 ירושלים 02-6286823
חנות ספרי ברסלב עין יעקב'
 מול שטיבלרמא מה שערם ירושלים 02-5829171
הרב דוד קרמ-מוהל מוסתר מוהל בית החולים "ביקור חולים"
 בעמח"ס "מסורת הברית" 052-7656777
מרכז עזרה יעוץ והכוונה "לב לנער"
 אגף שיבוץ בישיבות 11:00-2:00 לפנה"א 02-9928999
 קו יעוץ 9:00-11:00 בלילה 1599-59-1000